

ЕТИМОЛОГІЯ РОЗВИТКУ

Об'єктивність позитивних економічних змін висуває необхідність розв'язання проблеми розвитку організації в умовах невизначеності та динамічності оточуючого середовища.

Встановленню місту поняття „розвиток” присвятили свої праці вчені різноманітних шкіл і напрямків наукової думки. Різнобічність у поглядах щодо визначення суті даного терміну дозволила встановити, що поняття розвиток – це довготривала робота щодо вдосконалення процесів розв'язання проблем та оновлення організації

Розвиток – це довготривала (надто довготривала) за його становленням і функціональною тривалістю, закономірна за причинами, рушійними силами, природою і характером, шляхами і способами його матеріалізації, чітко спрямована (в часі, просторі, характері і змісті перетворень, що відбуваються), і за всіма цими причинами незворотня зміна матеріальних та ідеальних об'єктів.

Аналіз показує, що явище „розвиток” є багатограним і це значно ускладнює його типологію за видами і проявами.

Якщо раніше розвиток здійснювався як стихійно сформована рівнодія всіх, у тому числі і протилежно направлених сил, факторів і процесів, то в нових умовах поступово виникає нова модель розвитку, все більш усвідомленого, стратегічно цілісного, цілеспрямованого та контрольованого в інтересах організації.

Дослідження періодів існування економічних систем показало, що кожна наступна система існувала значно коротший проміжок часу, ніж попередня. Це означає наявність між цими системами певного типу внутрішньо необхідних, суттєвих рис, а, отже, дії окремого економічного закону. Він отримав назву закону прискореного розвитку економічних систем. Це закон, який відображає внутрішньо необхідні, сталі й суттєві зв'язки між зростанням потреб людини, прогресом технологічного виробництва та еволюцією форм власності, внаслідок дії яких зменшується період існування менш розвинутих

економічних систем і прискорюється їх трансформування у розвинутіші економічні системи. Функціонування закону зумовлене дією інших економічних законів (закону зростання потреб, закону зростання продуктивності праці, закону конкуренції, закону вартості, закону концентрації виробництва та ін.).

Результати науково-технічної і технологічної революцій, наукових досліджень у галузі природничих і гуманітарних наук значно змінили уявлення про явище розвитку:

- наука фактично відмовилась від погляду на розвиток як на виключно лінійний процес, з'явився новий погляд, що пов'язує розвиток з витягнутою у часі спіраллю;

- поступово утверджується визнання циклічного характеру розвитку та його процесів. При цьому циклічність характеризується низкою циклів різної причинності і тривалості, має багатоманітну амплітуду коливань, де за кожним припливом будь-якого процесу розвитку завжди настає відплив;

- співвідношення амплітуди, масштабів, змісту „припливів” і „відпливів” визначає спрямованість розвитку у цілому - висхідний розвиток, прогрес, або низхідний розвиток – регрес;

- процес розвитку не є неминучим, це швидше потенційна можливість, реалізація якої залежить від наявності в системі, що розвивається, складного комплексу специфічних умов, зміст яких визначає ймовірність того, чи стане фактичний розвиток висхідним або низхідним.

Сучасна наука переосмислює концепцію розвитку у цілому і, поки що, не має можливості дати вичерпне визначення явища розвитку. Тому стає очевидним необхідність дослідження внутрішніх механізмів розвитку; закономірностей організації і функціонування складних структур та процесів їх самоорганізації; явищ стабільності, дестабілізації, криз у складних системах як факторів, передумов і механізмів розвитку цих систем; явищ біфуркації у фізичних, біологічних, інформаційних і соціальних системах.